

פברואר 2012

מינה נולדה באוגוסט 1927 בעיר בוטושאן ברומניה וגדלה במשפחה עם 7 אחים ואחיות. סיימה בית ספר יסודי ועבדה בחנות כובעים. אביה, אריה ליבוביץ היה סנדלר ואמא סוסי הייתה עקרת בית.

כנערה בזמן המלחמה נאלצה, כשאר היהודים, לענוד את הטלאי הצהוב המשפחה סבלה ממחסור ותנאים קשים כאשר הפציצו את העיר ונאלצו לעיתים קרובות לחיות במקלט.

לאחר המלחמה הצטרפה לתנועת הנוער בית"ר ולאחר שהכירה את זולה עזבה את בית"ר והצטרפה לתנועת גורדוניה (ע"ש א.ד. גורדון ממייסדי התנועה הציונית).

זולה נולד באוקטובר 1927, בעיירה פאשקאן ברומניה למשה ודבורה לוביש ואחיו שמואל. הם למדו בבית ספר לבנים. בעקבות הסכמי רומניה גרמניה הלימודים הופסקו כאשר המשטרה הרומנית אספה את כל התלמידים היהודים וגרשו אותם מבית הספר.

אבא, משה לוביש, נלקח עם כל יהודי העיר צפונה למחנה עבודה בכפיה באזור בסרביה במחצבות אבן בהרים לייצר חומרים לביצורים.

החזית הרוסית התקרבה לעיירה והגרמנים נסוגו דרך העיירה. בעיירה הייתה תחנת רכבת ובאזור היו חיילי הצבא הגרמני, חיילים ושוטרים רומנים. רבים מהיהודים נעצרו ונשלחו ברכבות לעבודה בכפייה במחנות גם ילדים נשלחו לעבוד בביצורים הם היו יוצאים בבוקר צועדים ברגל חופרים באדמה הקפואה וחוזרים בלילה.

אמא, דבורה לוביש, עבדה בבית הקפה שלה כשהגרמנים השיכורים היו נכנסים לשתות קפה זולה מספר "יום אחד גרמני שיכור כיוון לעברי אקדח וצעק אתה יהודי, כל האנשים ברחו ואני נשארתי מולו בשלב מסוים הסטתי את ידו וברחתי כשהוא יורה לעברי, מזלי היה שהוא היה שיכור".

הרוסים הגיעו לעיירה והגרמנים ברחו אך המטוסים הגרמניים המשיכו להפציץ את העיירה כל ביתם נשרף וחסרי כל ברחו דבורה משה שמואל וזולה צפונה לכיוון בוטושאן צעדו ברגל בקור בשלג וברעב .

מינה וזולה החליטו ללכת להכשרה ולעלות לארץ ישראל. בני 18 יצאו להכשרה ב-רומן וב-רגין שבטרנסילבניה שם למדו להקים משק חקלאי כולל רפתות ועיבוד אדמה וגם קפ"פ (קרב פנים אל פנים).

בני 20 היו כשיצאו למסע לארץ תחילה בשייט במעבורת על הדנובה לבולגריה לנמל בורגס שם חיכתה האונייה "מדינת היהודים" (הספינה נבנתה כספינת תותחים, שוברת קרח אמריקאית שהוסבה לאוניית מעפילים ולימים הפכה לאונייה הראשונה של חיל הים הישראלי שנקראה **א-16** ופעלה עד 22.02.1961).

האוניה "מדינת היהודים" לפני ההסבה לאוניית מעפילים

רוב העולים באונייה היו פליטים ומעט חלוצים גרעיני תנועות עליית הנוער. ב-23 בספטמבר 1947 הפליגה האונייה דרך הים השחור וחצתה את מיצרי הבוספורוס. בהתקרבם לחוף תל-אביב חסמו את דרכם משחתות בריטיות, הקברניט האמריקאי מורגן מיצ'ל ומפקד האונייה יוסף אלמוג לא הקשיבו לקריאות הבריטים לעצור והמשיכו בדרכם האונייה נגחה במשחתת הבריטית שחסמה את דרכם והמשיכה במהירות לכיוון החוף. האנגלים זרקו גז מדמיע דרך פתחי האוויר ונוצרה פאניקה צרחות ופחד מחנק רוב הפליטים היו ניצולי שואה מפוחדים. החיילים האנגלים הצליחו לעלות על האונייה התפתח קרב ללא נשק חם והיו נפגעים משני הצדדים בהם תינוק שנהרג מהגז.

ב-2 באוקטובר נגררה האונייה לחוף חיפה, באונייה היו כ-3000 איש התנאים היו קשים חום וצפיפות. שלושה ימים היו בנמל ללא אפשרות לרדת וביום הרביעי הועברו העולים לאוניית בית סוהר בריטית שהפליגה למחנה מעצר בקפריסין.

נמל חיפה 1947

נמל חיפה 1947

1947 פינוי פצוע מהאונייה מזדנית היהודים בנמל חיפה

בקפריסין היו מחנות - כל אונייה הייתה מחנה מעצר נפרד מינה וזולה היו במחנה 70 ודבורה ומשה לוביש שהגיעו לקפריסין מאוחר יותר היו במחנה 69. לאחר שנבנה גשר בין המחנות הייתה אפשרות לבקר ממחנה למחנה רק עם "פס" (אישור מעבר) מהאנגלים זה היה תהליך ארוך ומתיש היו מחכים שעות עד קבלת ה"פס".

מינה וזולה החליטו להתחתן במחנה בקפריסין לפני עלותם לארץ היות ולא ידעו מתי ההורים דבורה ומשה יעלו לארץ ומתי יפגשו שוב.

האנגלים אישרו הקצבה של מספר ילדים לעלות לארץ. היות והיה חשש לפרוץ מלחמה ובמדינה היה צורך בחיילים ארגנו לצעירים תעודות עליה בשמות בדויים גם מינה זולה קיבלו תעודות עולה מזויפות מינה עלתה כ- יורמן הרמינה זולה כ-צוקר מאיר.

1948
 Ninth batch of special children quota March 1948
 THE JEWISH AGENCY FOR PALESTINE
 Immigration Department

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
 מחלקת העלייה

CERTIFICATE No. 354/IX תעודה מס

Name ..... JURMANN Hermina ..... השם

Date of Birth ..... 17 ..... יום ההולדת

Sex ..... F ..... המין

Refugee Ship ..... Pan ..... אניה המעפילים

Camp No. ..... 70 ..... מחנה מס

Date of departure*from Cyprus ..... יום היציאה מקפריסין

Signature of the Representative ..... חתימת הנציג

Famagusta ..... פמגוסטה

2.48 -- 20000 -- 003282 2

Certificate - תעודה עולה מזויפת של מינה ביציאה מהמחנה בקפריסין

תעודת עולה של זולה לוביש בכניסה לארץ

כך הגיעו למחנה עולים בנתניה, לאחר שנפגשו כל חברי ההכשרה יצאו לקיבוץ חולדה כנוער מגויס. מינה עבדה במטבח וזולה כאינסטלאטור, לאחר שנה בקיבוץ יצאו להקים את קיבוץ משמר דוד. לאחר תקופה החליטו לעבור למושב, כל החבורה נסעה במשאית להתיישבות במושב ליד בית שערים לחווה חקלאית שנקראה "חוות שטוק".

בחוות "שטוק" שהו עד שעברו למושב המיועד בית יוסף אשר בעמק בית שאן שם הייתה להם רפת, לול וגידלו ירקות.

בסוף שנת 1949 נולדה הבת סימורה החום במקום היה בלתי נסבל והתנאים היו קשים מאד לכן החליטו לעזוב ולעבור לאבן יהודה.

בשנת 1948 הגיעו דבורה ומשה לוביש לאבן יהודה משה קנה סוס ועגלה, קנה קרח מבית החרושת לקרח שבאבן יהודה והתחיל למכור קרח מבית לבית ודבורה טיפלה בלול שנבנה כמשק עזר.

בשנת 1950 עלו לארץ הוריה של מינה, סוסי ואריה ליבוביץ וגרו תקופה מסוימת ברמתיים היום הוד השרון.

בשנת 1950 עברו מינה וזולה לאבן יהודה הם גרו בשכירות בשכונת תל צור מינה עבדה בהדסים כאחראית משק בית אצל משפחת שפירא אשר היה מנהל הכפר הראשון וזולה עבד כאינסטלטור קווי מים גדולים עם אחיו שמואל.

כאשר בנו באבן יהודה את שיכון עממי אשר בשכונת ותיקים, שנת 1955 קנו מינה וזולה את ביתם בו הם גרים עד היום.

בשנת 1958 נולדה ביתם שושי ואז מינה הפסיקה לעבוד בהדסים והם בנו לול קטן בחצר מה שנקרא משק עזר ומינה עבדה בלול.

בשנת 1961 נולד הבן אריק. הלול גדל והשתכלל בתחילה השקיה אוטומטית ולאחר מכן האבסה אוטומטית וכמובן שעון חשמל לתאורה .

היום מינה זזולה מבוגרים ועדיין עובדים בלול
נאחל להם בריאות ואריכות ימים